

Kibaru

mali cikèlaw ka lakanitasèbèn
san filanan — nimòrò 15 — mè kalo — san 1973

cikèlaw

danni tuma sera!

a ye danni kè joona nyinan.

sanji Ko bè cogo min an ka jamana na,
ni danni ma kè joona, sòrò tè Kè.

danni tuma sera!

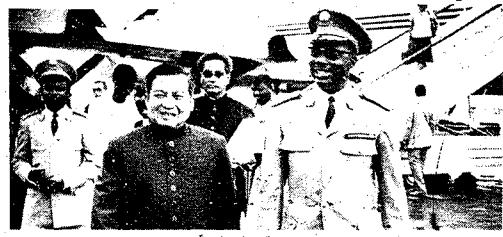
a tuma kana taa k'aw to

zuèn kalo ye danni kalo ye. o tile 30 Kana se
k'a sòrò aw ma tila danni na.

o la sa,

a ye danni kè joona!

nyögòn sira taama
bè bèn sinsi

senegali

awirili kalo tile 13 n'a tile 14, kolonèli musa tarawele tun bè o.m.v.s. ka jamana kuntigiw ka sanyèlèma nyögönye la, dakaru.

kònòwari

tile 16 ni tile 17, a n'a nò fè mògòw ye c.e.a.o. tònsigi kè abijan. u ye c.e.a.o. sariya kunkun n'a nyènyèn bée tòmò, ka bò nyögòn na. u ye c.e.a.o. sèbèn nyènabò yòrò sigi wagadugu, ka shèki ibrahima fal k'a sèbènnyyènabòbaga ye, ka amani jori k'a peresidan fòld ye.

libi

awirili kalo tile 21 don, kolonèli musa tarawele ni nyèmògò jèkulù wèrè bòra bamakò, ka taa teriya taama na libi.

alizeri

tile 25 don, kolonèli musa tarawele bòra libi, ka taa alizeri. yen, a ni alizeri peresidan, n'o ye bumejèni ye, ani moritani peresidan, n'o ye uldada ye, ani nizèri ta, n'o ye amani jori ye, u jèra ka siraba kura dò dayèlè.

mè kalo tile 16 f'a tile 19, norodom sihanouk, n'o ye kanbòjì masakè ye, a n'a muso nana teriya ani badenya taama na mali la.

janto yèrè la

kènèya sòrò cogo

an k'a dòn ko hadamaden ka kènèya bë fèn minw bolo, o fòldòlòd ye a ladon cogo ye, kabini a denmisènnama, bawo denmisènni ye bògò kènè de ye : n'a ni jogò min wulila, a n'o de bë to fo ka t'a sa. o de kòsòn, an balimamusow jò yòrò ka bon kosèbè hadamadenw kènèya sabatili la.

o la sa, muso ka kan ka wale minw kè a den kènèya sabatili kama, o dòw filè nin ye :

kabini kònò ta tuma

fèn minw bë barika don mògò la, i kà to k'o dòw dun, i n'a fò : sogo, jègè, shèfan, jiriden ani nòndòmafèn.

kògò ni foronto kana caya i ka dumuni na. i k'i kòldòsi dumuni kumunen na. i ka dòlòd ni dutè ani sìramugu ye, k'a to yen.

i hakili to a la ko fura dòw man kan ka ta i fè. o la sa, san'i ka fura minè, i ka dòkòtòrò nyininkà, ni muso kònòma bë se k'o fura ta.

i k'i ko don o don ni ji wòlòkòlen ni safunè ye. i k'i sinw ko, k'u jè, k'u mu.

i kana baara gèlèn kè, i n'a fò, ka doni girin ta, ka dògò ci, ka nègèso boli ka taa yòrò jan, ka don mobiliba kònò sira jugumanw kan.

n'i ni dòkòtòròso cè man jan, i kana fama yen ma. dòkòtòrò bë laadi likan min f'i ye, i k'o labato.

nyinan, k'a ta awirili kalo tile fòlò la, ka n'a bila a naani bëe kònò. dògòkun kelen in kònò, dòkòtòròw kumar fana bana kùnbèn cogow kan. hali bi sa, o siratigè la, an

den ladon cogo

k'i den to sin na, i yèrè ka kan ka dumuni dun, min bë sinji caya, i n'a fò, nyugumafèn, sogo, malokini, shò, jiriden ani nòndòmafèn.

i b'i jìa, i den kà saniya tuma bëe. i b'a ko k'a jè, ka kòori kë k'a tulo kònòna ani a nun kònòna an'a nyè lamini saniya. n'i y'a ko, i ka fini kë k'a jòsi, nènè kana a sòrò.

i kana a to den ka sigi nògò la, a k'a bolo bila nògò la, k'a bila a da. i kana sòn abada, den ka bògò dun. bògòdun bë bana caman bila denmisèn na.

i den kannankolon kana to. fini b'a kisi nènè ani nògò ma.

ka den to sin na, i bë niwakiniji kutu ncininni nyè kelen d'a ma don o don. ni suma y'a minè, i bë kisè kelen tila tila, k'o d'a ma tile kelen kònò.

ni den ye san naani nyògòn bò, i bë niwakinji kisè tila d'a ma don o don. ni suma y'a minè, i b'a kë kisè fila ye.

den ka dumuni

min ka girin ka tèmèn nin bëe kan, o ye i den ka dumuni ko ye, janko den dabò tuma sin na. sani den ka dabò sin na pewu, a ka kan ka deli dumuni wèrèw la dòoni dòoni. n'o tè, bana caman bë se ka den sòrò, min b'a to, a tè kë mògò kènèba ye.

den kalo fòlò n'a filanan, ka t'a bila a kalo duuru la, ni ba sinji ka nyi, a ka kan ka den labò. ni ba sinji man nyi kosèbè, walima n'a man ca, misi nòndò bë se ka di den ma. n'l b'o d'a ma, i k'i jìa kosèbè, nògò si kana kë nòndò na. a kèmìnèn si kana nògò. u bëe ka kan ka ko k'u jè, sani ka nòndò k'u kònò. nòndò kumu siya si man nyi den ma.

ni funteni ka bon, i bë to ka ji di den ma. o ji la, i bë sukaroni ni lenburuji k'a la.

den mana kalo wòordò sòrò, i bë mòniji d'a ma, k'a fara sinji kan. lenburuji, tamatiji, manjeji, ani mangoroji, o bëe ka nyi den ma o tuma.

kabini den mana kalo wolonwula sòrò, sinji dili bë se ka dògòya dòoni. i bë nòndò kë mòniji la, k'a d'a ma. sogoji fana bë se ka d'a ma o tuma. o bëe bë barika don den na.

den mana san kelen sòrò, i ka sin dili dògòya ka t'a fè. o tuma, den bë se ka sogo silen dun, ani shèfan balabalalen, ani jègè. i bë banaku balabalala, k'a si, k'a d'a ma. nburu fana bë se ka kë nòndò la, ka d'a ma.

den dabòlen ka dumuni nyuman dafalen dò dila cogo filè :
i bë jègè kènè ta, k'a kolo bò a la,
i b'a ni nabulu tobi,
i bë kabamugu tobi,
i bë jègè tobilen in susu, k'a ni kabamugu nyagami,
i bë sòrò k'u tobi. i bë kògòni k'a la.

den mana nin dun k'a ban, i bë jiriden dò si k'a d'a ma.

fura ye pòsòni bisigi ye

fura ka nyi mògò bolo, nka i hakili to a la tuma bëe, ko fura ye pòsòni bisigi de ye. o la, fura ka kan ka ta ni hakili ye. i kana fili a ta cogo la, i kana fili a hakè fana la. i b'a lasagon yòrò nyuman dò la, denmisèn tè se k'a sòrò yòrò min na abada.

kòròko ka nyi

tile 7 la, o kèra kènèya ka dògòkun ye, mali fan tan ni a aw ye kènèya matarafa cogow kan. u kumana aw ye s'a fè an ka nyogòn sòn hakili la kènèya sabatili cogo la.

an balimaw

ayiwa, ko bée tè se ka fò kibaru in kònò. den fana bée man kan. o de y'a to, n'i ni dòkòtòròso cè man jan, i ka taa i den jira dòkòtòrò la sòn.

a b'i den lajè konyuman, k'a pese, k'a ladon cogo nyuman f'i ye.

fura dòw ka nyi mògò bolo

niwakini

niwakini bè mògò kisi suma ma. ni suma y'i minè, a b'o furakè fana. o bè sèbèn tubabukan na ko : "nivaquine".

asipirini
asipirini ye kunkolodimi fura ye. o bè farigan fana furakè, ani kolo-dimi, ani mura. o bè sèbèn tubabukan na ko : "aspirine".
asipirini man kan ka di denmisèn ncininni ma, fo a mana san fila dafa, n'o ye kalo 24 ye. o tuma, asipirini kisè tila bè se ka d'a ma.

pèrimanganati

o bè kè ka joli ko, ka nògò bée bò a la. o bè wele tubabukan na ko : "permanganate de potasse". o muguman bè sòrò, walima a kisèman n'o bè kè ji la ka kè pèrimanganatiye. o man kan ka dun.

alikòli

alikòli ye fèn saniyalanba ye. a bè kè ka joli ko. a bè sèbèn tubabukan na ko : "alcool".

ganidan

ganidan ye kònò ja fura ye.
nka, ta cogo de b'a la. o ta cogo sèbènné bè nyè fè, nin nyè in kan.

bana dòw furakè cogo

jòginni

ni fèn y'i jogin, k'a kè joli ye, i bè alikòli k'a la ni kòrimugu jèlen ye, k'a jòsi k'a jè, k'a siri ni fini jèlen ye. o dugusèjè, i b'a ko ni pèrimanganatiji ye. i bè joli furamugu dòoni k'a la, k'a siri.

i kana sòn abada bògòmugu walima baganbo k'a sòrò, bawo o bè se ka kè pasajabana ye.

n'i mugura, walima n'i kolo dò karila, walima ka wurukutu, i bè fòlò k'o yòrò joginnen bali ka lamaga. i bè sòrò ka taa dòkòtòròso la.

kònòdimi

ni kònòboli b'i la, i bè se ka kònòdini kè malotobiji la, k'o min.

walima, i bè furakisè kunun, min tògò ye : "ganidan".

ni den bè sin na, n'a kònòbolila, i bè se ka ganidan kisè kelen d'a ma sògòma, ka kelen d'a ma wula fè.

n'a bè den na, min bè san 3 walima san 4 bò, ganidan kisè fila bè d'a ma sògòma, ka fila d'a ma wula fè.

ni mògòkòròba don, a bè kisè duuru ta sògòma, ka duuru ta wula fè.

ni tògòtògònin b'i la, i bè se ka buyaki bulu wuli, k'o ji min. n'a ma jò, walima ni farigan b'i la, walima ni joli bè bò banakòtaa la, i ka taa dòkòtòròso la.

kunkolodimi

n'i kunkolo b'i dimi, i bè asipirini kisè kelen kè ji la, k'o min. n'a kèra farigan ye, i bè asipirini kisè fila ta, ka niwakini kisè kelen fana kunun, walasa farigan in kana kè suma ye.

samiyè tuma, i bè to ka niwakini kisè kelen ta don o don, walasa i ka kisi suma ma.

nyèdimi

ni nyèdimi y'i minè, i ka to k'i nyè lamini ko konyuman, k'a jè, nògò si kana to a la. i bè sòrò ka nyèdimi fura k'a la.

nyèdimi fura dòw jilaman don. i b'o toni ko kelen i nyèkisè kelen kelen na. i kòlòsi tuma bée, o fura kana se i da kònò.

dòw tululaman don. i b'o tulu dòoni kè i nyèkisè kelen kelen na.

jenida

ni fèn goni y'i jeni, n'a ma juguya, i bè tulu mu a jenida la, k'a siri ni fini jèlen ye.

n'a ka jugu, o yòrò bée la, i ka taa dòkòtòrò sègèrè.

an balimaw, bana suguya ka ca. o caman ma se ka kofò yan, i n'a fò, nyòninsan, nson, mara, kunfilatu, kaliya, kònònantumu, bagi, kanjabana, damajala, nkoroshiyèn, ani tòw. n'aw b'a fè ka kunnafoni sòrò o la, aw ni dòkòtòrò ka baro kè sòn. arajomali fana bè to ka ko caman fò banaw lahalaya la.

fèn kelen kònì ka kan ka to an bée hakili la tuma bée : ko bana caman ju ye nògò de ye. bawo nògò man di mògò la, a bè dímògò wele, ani sosow, ani nyènafèn caman, minw bè bana lase mògò ma. o la, an k'an ji ja, an bè ji min min, an bè fèn min dun, an bè si so min kònò, ani an yèrè farikolo, o bée ka saniya sanga ni waati bée.

an bè ji mi min, an k'an jante a la, a kana nògò

yèlèma donna mali gòférènaman na

mè kalo tile 3 san 1973, yèlèma donna mali gòférènaman na, n'o ye minisitiri jekulu ye.
bi, mali gòférènaman ye minisitiri 15 ye. u tògo n'u jò yòrò file nin ye.

kolonèli musa tarawele
kapitèni yusufu tarawele
kumandan sharili sanba sisdgò
kapitèni zozèfu mara
kapitèni karimu danbèlè

kapitèni kisima dukara
sori kulubali
cèwulen kulubali
yaya bagaydgò

sidi kulubali
seku sangarè
ali sise

asimu jawara
mamadi keyita
musitafa sumarè

gòférènaman kuntigi
kibaruso minisitiri
mali ni jamana tòw cè sira minisitiri
sariyaso minisitiri
nègèjuruso ni dunanw ni bolifèn ko-
nyèw minisitiri
jamana lakanani n'a marali minisitiri
baarasira minisitiri
nafolo konyè minisitiri
lakdolisobaw ni dònniya nyinini mi-
nisitiri
baganmara ni cikè yiriwali minisitiri
forobaiziniw kòldsili minisitiri
kènèyasira ni hadamadenyasira sa-
batili minisitiri
jago konyè minisitiri
jamana yiriwali n'a jòli minisitiri
lakdiso ncininw ni denmisènni ni
farikolo nyènajèw minisitiri

kibaru kalanbagaw kuma yòrò

ka bò ncèso, kucala

anw balikukalandenw ye sòsòli da-
ma dòw kè. an b'a nyini aw fè, aw
k'an fara ka bò nyògòn na.

an y'a ye liburu kòndò ko : priyeli.
dòw ko piriyeli ye fèn ye, masòn
bè baara kè ni min ye. dòw ko tu-
babukan don, a kòrdò ye ko seli.

dòw ko sikaso cèba ni babènba ye
mògò kelen ye. dòw ko u tè kelen
ye:

kupu ko la, dòw ko laginè ye mali
bò. dòw ko a m'a bò, bawo ni mali
tun bòra, a ni sariliyòn tun tè nyò-
gòn kumbèn.

jaabi :

piriyeli ye tubabukan donnén de
ye bamanankan na. a ni masòn ka
baarakèminèn in tè kelen ye. o bè
wele ko turuweli. o fana ye tubabu-
kan donnén de ye bamanankan na.
piriyeli ye seli bisigi de ye. a ni
bamanan tòn nyènajèw de ka surun.

cèba ni babènba ye kòrdò ni dògò
de ye. cèba de ye kòrdò ye. ale de
fana fòldò sigira fanga la.

kupu ko la, fo aw ka fèn dò faa-
muya : kupu ye fila ye. a fòldò bè
jamanaw ni nyògòn cè. o kòrdò ye
ko jamana o jamana, i b'i ka ntòla-
tanna janaw fara nyògòn kan, ka
tòn kelen dila i ka jamana tògò la.
o tòn de b'o kupu tan. o kupu in bè
tan san fila o san fila. san 1972, an
ka ntolatannaw y'an kunnawolo o
de la yawunde, nka kòndo de y'o
kupu ta. san 1974 ta daminèna. o
la, an ye sariliyòn bò.

aw bée k'a dòn ko nyi-

nan ja kòsòn gòfèrè-

naman ye san 1973

baganw lènpo bin ka

bò baganmaralaw kan

kupu filanan, o n'o tè kelen ye.
jamana o jamana, ntolatan tònw de
b'a kòndò. o tònw bè ntolatan kè san
kòndò. ni min sera u bée la, o ni
jamana tòw fana tòn sebagaw bè
bèn. o de ye kupu filanan ye. o bè
tan san o san. salon, anw ka jamana
ka tòn min y'a tan, o ye joliba ye.
laginè de y'a bò. o laginè kelen in
de ye kupu in ta. nyinan, tòn min
bè kupu in tan mali tògò la, o ye
tòn wèrè ye, n'a bè fò a ma esitadi
maliyèn. o b'u ka ntolatan fòldò kè
mè kalo in tile 20, bamakò.

laadilikan

bolifèntigi minw bè taamala ba-
makò ni sikaso cè, ani minw bè bò
kòndwari ka taa bamako, an k'a
dòn, dugu dò bè welesebugu mara
la, ko simiji, kalo si tè kè ni boli-
fènsennaani ma taa dafiri simiji in
da la.

bolifèntigi minw bè bò sikaso ni
kòndwari, n'a y'a sòrdò, e mògò min
tè simiji sira cèjuguya dòn, n'i sera
welesebugu, i ka nyininkali kè. a
ni yen cè ye kilomètèrè 9 ye. a sira
fòfòlen bè nyògòn kò, ka sòrdò ka kè
jigginjigin ye.

an balimaw, simiji sira donda n'a
bòda bée ka kan tinyèli la.

mamadu kulubali, welesebugu

jakuma bè tile minè

nyinan san na, 1973, jakuma bè tile
minè. an y'a kibaruya sòrdò dònnikè-
labaw de fè, minw ka dònniya bè
tile ko ani kalo ko kan. u y'an la-
dònniya nin kibaruya la, kabini san
1970.

u y'a jira ko zuèn kalo tile 30,
jakuma bè tile minè, k'a ta sògòma,
walaha tuma, fo ka taa a bila wula-
da la, baara wuli tuma.

o waati kòndò, dibi bè don mali ja-
mana bée la. o dibi fanba bè kè
tesaliti, mali kènyèkayan fan fè. o
dibiba in bè daminè lèrè 11 ni mi-
niti 25, ka ban miniti 7 dòròn kòndò.

nin dakabanafèn in lajèli kòsòn,
mali ni moritani ani nizèri na du-
nan caman sòrdò.